

Malliavusteinen
politiikkavaihtoehtojen arviointi
eduskunnan sisäisessä
tietopalvelussa

10.12.2013

Olli Kannas

Sisäinen tietopalvelu: tarkoitus

- huolehtia omalta osaltaan, että eduskunnalla on käytettävissään se tieto, jonka se itse arvioi tarvitsevänsä
- asiakkaiden haluamalla tavalla analysoituna, muokattuna ja tiivistettynä
- asiantuntijapalvelu

Asiakkaat: toimeksiannot

- kansanedustajat (200): 30 %
- kansanedustajien avustajat (190): 30 %
- eduskunnan virkamiehet (430): 15 %
- eduskuntaryhmien kansliat (50): 15 %
- muut (lähinnä ulkomaiset parlamentit): 10 %

Palvelut

- **Analyysit, selvitykset, tiedonhaut**
 - 3000 toimeksiantoa vuodessa
 - kaikilta aloilta
 - aikataulu yleensä tiukka
 - luottamuksellisuus, puolueettomuus
- Mediaseuranta
- Verkkotietopalvelut

Taloudelliset laskelmat -palvelu

- Tällä vaalikaudella eduskuntapuolueet ovat voineet ensimmäistä kertaa lasketuttaa parlamentin sisäisesti politiikkavaihtoehtojensa taloudellisia vaikutuksia.
- Tarkoituksena on ollut parantaa etenkin opposition mahdollisuuksia perustaa politiikkavaihtoehtonsa vertailukelpoisiin taloudellisiin taustalaskelmiin.
- Eduskunnan laskentaresursseja on kasvatettu
 - 3 ekonomistia, joista 2 uusia virkoja 1.10.2013 alkaen (tietopalvelussa yhteensä 11 henkilöä)

Mitä lasketaan?

- Aiheiden kirjo hyvin laaja
 - ajankohtaisia poliittisia aiheita
 - yksittäistä kansanedustajaa kiinnostavia aiheita
 - yhteiskunnallisia epäkohtia jne.
- Varjobudjetit, kehysriihet, lakialoitteet, hallituksen lakiesitysten vastalauseet...
 - Reformin fiskaaliset vaikutukset, vaikutukset tulonjakoon ja työllisyyteen jne.
 - Malliperusteisen laskennan lisäksi myös paljon tilastotiedon analysointia (erityisesti makrotalous)

Aiheita

- Verotus ja sosiaaliturva
 - Osinkoverotus
 - Valtion ansiotuloverotus
 - Yritysverotus
 - Välillinen verotus
- Makrotaloudelliset kysymykset
 - Työllisyys
 - Kuntatalous
 - Eurojärjestelmän vakaus

Analyysin apuvälineet

- Tilastot, tutkimuskirjallisuus ym. tiedonlähteet
- SISU-mikrosimulointimalli
 - Ennustelaskelmat vero-/sosiaaliturvareformien taloudellisia vaikutuksia
 - Vaikutusarviot niin makrotasolla (valtio/kunnat) kuin mikrotasolla (kotitalous/kansalainen)
 - Sisältää henkilöverotuksen (pl. välillinen verotus) ja valtaosan sosiaaliturvalainsäädännöstä (ja koko tulonsiirtojärjestelmän sisäiset kytkennät)
 - 800 000 henkilön otos Suomen väestöstä
 - Laskelmat staattisia

Esimerkki

- **Reformi:**

- Julkisesti noteerattujen yhtiöiden osingot asetetaan verovapaiksi 1000 euroon asti. Sen yli menevältä osuudelta osingot ovat 85 prosenttisesti verotettavaa pääomatuloa.

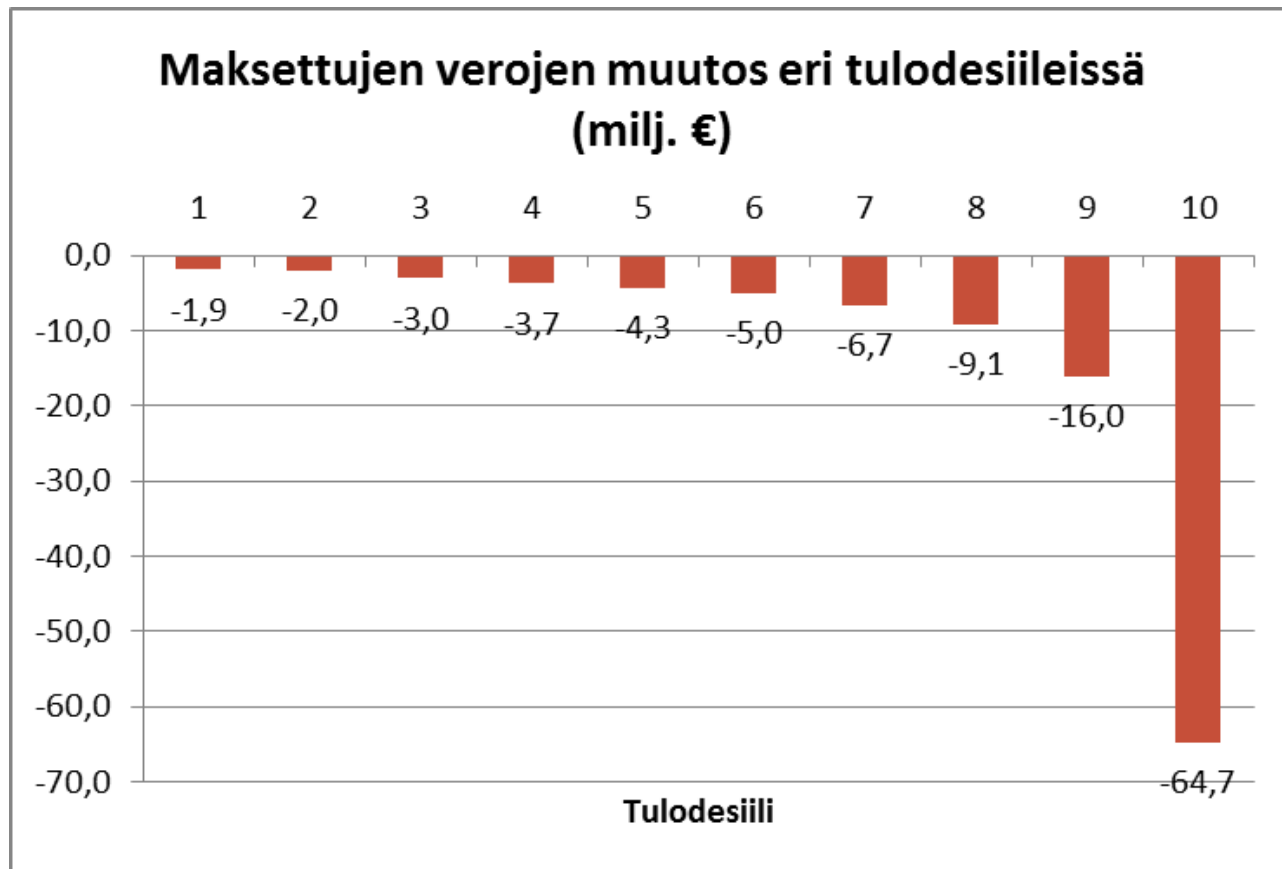
- **Vaikutukset:**

- Kokonaisvaikutus verotuloihin: -116 milj. euroa (vuoden 2011 tasossa).

Kenelle veronkevennys kohdistuu?

- Kuviosta nähdään, että yli puolet (n. 65 milj. euroa) veronkevennyksestä kohdistuu suurituloisimpaan tulokymmenyksen.

Tulevaisuus

- Kohti yhdenmukaista laskentakehikkoa
 - Uusi SISU-malli käyttöön mahdollisimman laajasti
 - Kun ministeriöt, eduskunta ja akateemiset tutkijat käyttävät samaa mallia, on eri politiikkavaihtoehtojen analysointi ja vertailu sekä yksinkertaista että läpinäkyvää.
- Kohti entistä läpinäkyvämpää ja konkreettisempaa talouspolitiikkaa?
 - **Esim. Hollannissa pitkät perinteet myös vaaliohjelmien laskemiseen**
 - Lähtökohtana oltava puolueiden oma tahto
 - Arviointi toteutettava puolueettoman tahon toimesta ja yhteistyössä puolueiden kanssa
 - Vertailusta hyötyisivät sekä äänestäjät että puolueet itse
 - Tarjoaisi yhtenäisen lähtökohdan myös hallitusneuvotteluihin